

## Για την αυτοοργανωμένη μουσική σκηνή(DIY) στην Ελλάδα. Μικρή εισαγωγή σε ένα μεγάλο ζήτημα

### Μικρό Ιστορικό

Η ελληνική d.i.y. σκηνή ξεπήδησε από την αμφισβήτηση που γέννησε η πανκ κοινότητα σε συνδυασμό με τις πολιτικές του αναρχικού, αντιεξουσιαστικού και αυτόνομου χώρου της δεκαετίας του '80. Σε αντίθεση με την πρώιμη ελληνική πανκ σκηνή (1980-1989) που δεν είχε ξεκάθαρα πολιτικά χαρακτηριστικά, (παρότι αρκετές μπάντες και άτομα ήταν βαθιά πολιτικές) το d.i.y εμβάθυνε την ανάλυση και την πολιτική του στάση. Επηρεασμένη και από τις ιδέες των αναρχοπάνκ Crass που συνέβαλλαν στην αλλαγή της σκηνής παγκοσμίως, η αθηναϊκή κοινότητα το φθινόπωρο του '89 κατέλαβε ένα νεοκλασικό κτίριο του Ωνάσειου ιδρύματος στη γωνία της λεωφόρου Αμαλίας και Διονυσίου Αρεοπαγίτου.

Η κατάληψη αυτή δεν κράτησε πολύ γιατί το ίδρυμα αποφάσισε την άμεση ανακαίνισή του όμως στο λίγο χρόνο που κράτησε πρόλαβε να βγάλει αρκετά χρήσιμα συμπεράσματα. (Πρόκειται για το κτίριο που βρίσκεται πίσω από το άγαλμα της Μελίνας στον πεζόδρομο με τους ανεμοδείκτες). Εκεί έγιναν οι πρώτες μας αυτοοργανωμένες d.i.y. συναυλίες σε κατειλημμένο χώρο, εκεί οι πρώτες εκθέσεις ζωγραφικής εκεί οι πρώτες μας εκδηλώσεις. Η συμμετοχή του κόσμου και ο ενθουσιασμός που επικρατούσε έδειχνε ξεκάθαρα πως κάτι καλό είχε γεννηθεί. Ξεχωριστή στιγμή, η πορεία στο Κολωνάκι, όπου μερικές εκατοντάδες πανκ, άτομα και συλλογικότητες του αντιεξουσιαστικού-αναρχικού χώρου διαμαρτύρονταν έξω από τα γραφεία του Ωνάσειου. Είχε πολύ πάθος εκείνη η πορεία και σίγουρα ήταν ένας προπομπός της περιόδου που λίγο αργότερα ονομάστηκε "χειμώνας των καταλήψεων" λόγω μιας, για τα ελληνικά δεδομένα, έκρηξης των στεγαστικών, με έντονα πολιτικά χαρακτηριστικά, καταλήψεων στην Αθήνα. (Σε αυτή την περίοδο θα πρέπει κάποια στιγμή να αναφερθούμε εκτενέστερα).

Στις αρχές του '90 οι καταληψίες, από τη λεωφόρο Αμαλίας μεταφέρονται στη πλατεία Βικτωρίας και καταλαμβάνουν το κτίριο της οδού Αχαρνών και Χέυδεν κρατώντας όμως το βαφτιστικό της όνομα, το γνωστό σε όλους Villa Αμαλίας. Όπως και στην πρώτη κατάληψη έτσι και στη δεύτερη ένα από τα πρώτα πράγματα που στήθηκαν, ταυτόχρονα με το στέκι καφενείο, ήταν ο συναυλιακός χώρος. "Σήμερα οι αυτοοργανωμένοι συναυλιακοί χώροι ίσως θεωρούνται δεδομένοι, όμως για μας τότε ήταν κάτι πρωτόγνωρο που μας γέμιζε περηφάνια, αυτοπεποίθηση και ενθουσιασμό. Η Villa Αμαλίας μας έκανε να ονειρευόμαστε, να σχεδιάζουμε και να κατακτάμε. Δεν ήταν απλά ένα κατειλημμένο κτίριο αλλά ένας χώρος πειραματισμού κι έμπρακτης αμφισβήτησης του αστικού πολιτισμού". Και όλα αυτά όχι μόνο για την πανκ κοινότητα αλλά για πάρα πολύ κόσμο που συμμετείχε ενεργά στα τεκταινόμενα της κατάληψης νοιώθοντας πως ήταν κάτι δικό του. Εδώ να σημειώσουμε πως μέχρι τότε οι αυτοοργανωμένες συναυλίες γίνονταν σε διάφορους υπαίθριους χώρους την άνοιξη-καλοκαίρι και σε κλειστούς (συνήθως σχολεία-πανεπιστήμια) το φθινόπωρο-χειμώνα. "Όμως οι συναυλίες σε ένα μόνιμο, δικό μας χώρο ήταν το κάτι άλλο. Καταλαβαίναμε πως ήταν το πρώτο βήμα μια μεγάλης πορείας που θα επηρέαζε σημαντικά την κουλτούρα και τα κινηματικά χαρακτηριστικά ενός ευρύτερου πολιτικού χώρου. Και όπως ήταν φυσικό, νέες ιδέες ήρθαν να

προστεθούν αλλά και να κονταροχτυπηθούν με όσες ήδη επικρατούσαν όχι μόνο στην πανκ κοινότητα αλλά στο σύνολο του αναρχικού, αντιεξουσιαστικού και αυτόνομου χώρου με τον οποίο μοιραζόμασταν και συνδιαμορφώναμε όλες αυτές τις πρωτόγνωρες για τα ελληνικά δεδομένα αλλαγές. Και για να χρησιμοποιήσουμε ένα σύνθημα της εποχής: “Αυτοοργάνωση και άμεση δράση ενάντια στον αστικό πολιτισμό και στην εκμετάλλευση των αναγκών μας”, σύνθημα που για μας συμπυκνώνει ένα σημαντικό μέρος της φιλοσοφίας μας και ισχύει στο ακέραιο μέχρι σήμερα.

Βρισκόμαστε λοιπόν στις αρχές του '90. Σε ένα μεταίχμιο όπου οι μεγάλες μαθητικές καταλήψεις του '90-'91 αποχαιρετούσαν εκρηκτικά την προηγούμενη δεκαετία. Ο “χώρος” βρισκόταν σε αναβρασμό και η πανκ κοινότητα δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστη. Πλέον στη Villa μαζεύονταν μαθητές από ολόκληρο το λεκανοπέδιο. Συζητούσαν, σχεδίαζαν, στο τραπέζι έπεφταν ιδέες για αντισχολείο, για αντιμαθήματα, η αμφισβήτηση των θεσμών ήταν πιο έντονη από ποτέ.

Αναπόφευκτα, αυτό το κλίμα γενικευμένης αμφισβήτησης που επικρατούσε στην νεολαία επέδρασε στην πανκ κοινότητα που ήταν επιρρεπής στις αντικομφορμιστικές απόψεις και είχε ήδη αρχίσει να κριτικάρει τις σχέσεις της κοινότητας με τα μαγαζιά. Κάποιοι, λίγοι στην αρχή, άρχισαν να καταθέτουν τα πρώτα επιχειρήματα. Κάποιες μπάντες όπως οι Petunia Pig είχαν πάρει ήδη θέση. Τα μαγαζιά είχαν πόρτα, μπράβους, είσοδο, σπόνσορες, διαφήμιση και προήγαγαν το θέαμα σε βάρος της ουσίας. Διάλεγαν το περιτύλιγμα και πουλούσαν από ενσωμάτωση μέχρι αμφισβήτηση άλλοι φτηνά και άλλοι ακριβά, όλοι όμως με το βλέμμα στραμμένο στην τσέπη τους. Τα μαγαζιά είχαν διαφορετικό προφίλ μεταξύ τους αλλά ήταν αναμφισβήτητοι χώροι ενσωμάτωσης και εμπορευματοποίησης. Τα μαγαζιά ήταν κομμάτι του αστικού πολιτισμού. Το παλιό σύνθημα άρχισε και πάλι να πλανιέται πάνω από την πόλη: “Αυτοοργάνωση και άμεση δράση ενάντια στον αστικό πολιτισμό και στην εκμετάλλευση των αναγκών μας”. Είχε έρθει και πάλι η ώρα της πράξης, είχε έρθει και πάλι η ώρα της ρήξης. Ένα ακόμη βήμα, ένα ακόμη λιθαράκι στο μονοπάτι της αμφισβήτησης.

Συζητήσαμε πολύ εκείνη την περίοδο. Υπήρξαν έντονες αντιπαραθέσεις. Πολλοί φοβούνταν την απομόνωση. Άλλοι ισοπέδωναν οποιοδήποτε επιχείρημα λέγοντας πως δεν ήταν δυνατόν να ζητάς ρήξη με τα μαγαζιά όταν πίνεις κόκα κόλα. (Παρεμπιπτόντως αυτή η λογική ονομάστηκε επιγραμματικά “ή με την κατανάλωση ή με τις σπηλιές”).

Όμως η λογική της ρήξης δεν ήταν μια λογική που αποσκοπούσε σε μια οποιαδήποτε “καθαρότητα”. Ήταν ένα ακόμη βήμα στην αναζήτηση της ταυτότητάς μας. Το επιχείρημα “ή με την κατανάλωση ή με τις σπηλιές” έθετε ένα ψευδές δίλημμα. Κινήθηκε στη λογική ή άσπρο ή μαύρο αγνοώντας εσκεμμένα τις ενδιάμεσες αποχρώσεις. Ζητούσε να μη γίνει κανένα βήμα εφόσον δεν μπορούσαν να κερδιθούν με τη μία τα πάντα. Στην ουσία απαιτούσαν από το κομμάτι της κοινότητας που έβαζε το ζήτημα, το μαγικό ραβδάκι που θα μετέτρεπε τον καπιταλισμό σε ουτοπία με μια κίνηση.

Και για να “τσιτάρουμε” για μια ακόμη φορά: “Τίποτα δε χαρίζεται όλα κατακτιούνται”.

Και τελικά οι πόρτες της Villa έκλεισαν για τις μπάντες που έπαιζαν στα μαγαζιά και άνοιξαν τις πύλες μιας αντιπαραθέσης που κρατά μέχρι σήμερα. Σε αυτό το σημείο θα παραθέσουμε

αυτούσιο ένα κείμενο που μοιράστηκε στη Villa από τους Λεπτοδείκτες το Φλεβάρη του 2003 και θα συνεχίσουμε παρακάτω.

### **Η σκηνή της Villa και τα μαγαζιά.**

Χρόνια τώρα, από τις αρχές της δεκαετίας του '90 ακούμε συνεχώς τα ίδια ερωτήματα να επαναλαμβάνονται. Αυτό που ίσως ακούγεται συχνότερα απ' όλα και που θεωρούμε πως έχει δημιουργήσει τις μεγαλύτερες προστριβές, διαφωνίες και αμηχανία στη σκηνή είναι το εξής σε διάφορες παραλλαγές:

Γιατί οι μπάντες να παίζουν μόνο στη Villa;

Κι αν παίζουν σε μαγαζί χωρίς είσοδο;

Κι αν παίζουν σε μαγαζί με μικρή είσοδο;

Κι αν παίζουν σε μαγαζί στην επαρχία όπου δεν υπάρχουν άλλοι χώροι;

Κι αν παίζουν μόνο στη Villa πως θα έρθουν σε επαφή με τον υπόλοιπο κόσμο που δε γουστάρει Villa κι αν κι αν κι αν...

...και τα ερωτήματα του είδους με τις εκατοντάδες παραλλαγές που απασχολούν το σύνολο της σκηνής και όχι μόνο τις μπάντες (ανάλογα με το χαρακτήρα, τις γνώσεις, την άγνοια, τις προθέσεις και τη διάθεση του καθένα) δεν έχουν τελειωμό.

### **Όμως πως προέκυψε αυτό το ζήτημα;**

Εν ολίγοις, από τη στιγμή που η Villa (αρχές δεκαετίας '90)\* αποφάσισε πως σαν κομμάτι της πανκ σκηνής δε γουστάρει οι μπάντες που τη στηρίζουν να παίζουν σε μαγαζιά.

\*η εποχή που πάρθηκε η συγκεκριμένη απόφαση, και η σημασία της τότε και τώρα είναι ένα ακόμη θέμα για το οποίο πολλοί μεν έχουν άποψη μα πολύ λίγοι θέση.

### **Και τι σημαίνει αυτό;**

Σημαίνει πως αυτή η απόφαση εκφράζει μία από τις τάσεις της σκηνής και όσοι από μας διαφωνούμε αντί να ζητάμε τη μαγική φόρμουλα με τις μαγικές απαντήσεις έτοιμη, καλό θα ήταν να αναρωτηθούμε ποιοι είμαστε, τι θέλουμε και ποια τάση τελικά εκφράζουμε ή θέλουμε να εκφράσουμε.

Η Villa, καλώς ή κακώς, στο βαθμό που της αναλογεί έχει απαντήσει. Ναι, είναι πανκ και μάλιστα πανκ κατάληψη. Δεν την καθορίζει η πρώιμη περίοδος του '76-'78 όπου το πανκ ήταν απλά η έκφραση μιας ακατέργαστης οργής.

Δεν την καθορίζει η μόδα γιατί μεγάλωσε και κατάλαβε πως η εμφάνιση είναι μεν διασκεδαστική αλλά δεν είναι το παν. Ωραίο και το περίεργο κούρεμα, καλό και το εκκεντρικό ντύσιμο αλλά τον κόσμο θέλει να τον προκαλεί περισσότερο με τις απόψεις της και τα ζητήματα που βάζει στην κοινωνία. Έχει αφήσει τους σκινάδες και τους φασίστες να σέρνονται

στην πατριωτική τους λάσπη κι έχει πάρει θέση δίπλα σε όλους όσοι αντιστέκονται στη θηριωδία της νέας τάξης πραγμάτων του πολέμου, της φτώχειας, της πείνας, της εξαθλίωσης και της εκμετάλλευσης. Έχει αφήσει τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να σέρνονται στο ψέμα τους γιατί αποδεδειγμένα εξαπατούν την κοινωνία και προσπαθεί να επικοινωνήσει με τον κόσμο χωρίς διαμεσολαβητές. Δεν θέλει να βγει στην τηλεόραση, στο ραδιόφωνο, στα περιοδικά, δε θέλει να αποκτήσει ούτε φήμη, ούτε χρήματα, ούτε δόξα. Δεν την απασχολεί αν το πανκ πέθανε ή όχι γιατί η ίδια είναι ζωντανή. Θέλει να συνεχίσει να είναι χώρος δημιουργίας και ανταλλαγής ιδεών. Γουστάρει τη μουσική αλλά την προτιμάει με ψυχή.

Η Villa είναι γέννημα της σκηνης που βλέπει το πανκ σαν ένα μουσικό, κοινωνικό πολιτικό και φιλοσοφικό κίνημα. Πιστεύει πως το πανκ είναι τρόπος ζωής κι ότι δεν αφορά συγκεκριμένες ηλικίες αλλά συγκεκριμένες αντιλήψεις. Έχει επηρεαστεί από ομάδες και συγκροτήματα με αντιπολεμικές και οικολογικές ανησυχίες από ανθρώπους και μπάντες της σκηνης που έχουν βάλει ζητήματα που αφορούν το σεξ, τον έρωτα, τη φυλή, το φύλο, τη θρησκεία, την πολιτική, την εθνικότητα, την κοινωνική τάξη, την εργασία, την ανεργία, την εκμετάλλευση, τη ζωή στην πόλη κι αν συνεχίσουμε να γράφουμε η λίστα δε θα έχει τελειωμό. Όμως η κύρια ίσως διαφωνία της με την υπόλοιπη σκηνή, που ως ένα βαθμό μοιράζεται κοινές ανησυχίες, είναι το ζήτημα των συναυλιών.

Κι αν υποθέσουμε πως το ναι ή όχι στα μαγαζιά είναι δύσκολο να απαντηθεί, τι θα λέγαμε στο ναι ή όχι στις συνεντεύξεις; Είναι το ίδιο ή είναι διαφορετικό; Κι αν υπάρχουν καλοί μαγαζάτορες γιατί να μην υπάρχουν καλοί δημοσιογράφοι; Και για να φρικάρουμε τελείως, αν ζούσε ο Σιδηρόπουλος θα τον αφήναμε να παίξει ή όχι; Τι προτείνουμε λοιπόν; Να ψάξουμε για τα ποσοστά του ναι και του όχι στη σουπά που πάμε να φτιάξουμε στο κεφάλι μας ή να προσπαθήσουμε να αποκτήσουμε θέσεις που να απαντούν στις απαιτήσεις των καιρών;

Η Villa έχει κάνει τις επιλογές της, ας μην της ζητάμε να μας φτιάξει κοστούμε κομμένο και ραμμένο στα μέτρα μας.

Εάν διαφωνούμε με αυτή τη λογική ας προτείνουμε κάτι άλλο, ας δημιουργήσουμε κάτι άλλο, ας εμπλουτίσουμε τη σκηνή με τις απόψεις μας, μη ζητάμε να μας λύσει το προσωπικό μας πρόβλημα αλλά να σκεφτούμε, να πειραματιστούμε, να πάρουμε θέση και να προτείνουμε λύσεις. Τα προβλήματά μας, είτε προσωπικά είτε όχι, τα λύνουμε όταν παίρνουμε τη ζωή στα χέρια μας.

Το ερώτημα δεν είναι ναι ή όχι στα μαγαζιά αλλά ποιος-α είμαι και τι θέλω. Το ερώτημα έχει να κάνει με την κουλτούρα του καθένα μας. Έπειτα έρχεται η συζήτηση, όχι όμως για να βρούμε το συνταγολόγιο που θα ικανοποιεί προσωπικές ανάγκες αλλά μια λύση που θα σέβεται την ιστορία μας, την ιστορία της αντι-κουλτούρας, την ιστορία των επιλογών ενάντια στο κυρίαρχο ρεύμα.

Όλοι θέλουμε να πάμε παραπέρα και οι δογματισμοί δε μας πήγαν ποτέ πουθενά αυτό όμως δε σημαίνει πως θα πρέπει να γίνουμε φτερά στον άνεμο.

Για μια σκηνή όπου ο καθένας θα σέβεται τον εαυτό του και θα αναλαμβάνει τις ευθύνες του.

Λεπτοδείκτες, Φλεβάρης 2003

Αυτά λοιπόν έλεγαν οι Λεπτοδείκτες το 2003, βάζοντας ουσιαστικά και το ζήτημα της προσωπικής ευθύνης. Όμως που βρισκόμαστε σήμερα, είναι οι θέσεις και οι στόχοι μας ξεκάθαροι;

### **Η d.i.y σκηνή στην Ελλάδα και το εξωτερικό**

Πολλοί υποστηρίζουν πως ο ριζοσπαστισμός του d.i.y. όπως έχει εκφραστεί ιστορικά στην Ελλάδα αποπνέει επαρχιωτισμό. Πως απόδειξη του επαρχιωτισμού του είναι και η θέση “δεν παίζω σε μαγαζιά” σε αντίθεση με την “προχωρημένη” Ευρώπη και Αμερική που δεν έχουν τέτοιου είδους προβλήματα.

Και απαντάμε: Απόδειξη επαρχιωτισμού είναι να δέχεσαι άκριτα ό,τι έρχεται από την πόλη (βλέπε Ευρώπη, Αμερική). Η ελληνική πανκ κοινότητα όπως εκφράζεται από τη Villa και το ριζοσπαστικό d.i.y. τόσα χρόνια έχει κάνει ένα βήμα παραπέρα κι έχει στήσει το δίκτυό της χωρίς μεσάζοντες. Το έχει παλέψει, το έχει κατακτήσει και το έχει αποδείξει. Το λάθος μας είναι ότι δεν έχουμε καταγράψει τις θέσεις μας ώστε κάθε φορά που φιλοξενούμε μπάντες, άτομα ή συλλογικότητες από το εξωτερικό να προπαγανδίζουμε τις απόψεις μας, να τους μπολιάζουμε και με τη δική μας τρέλα.

Για να μιλήσουμε πολιτικά, εμείς πιστεύουμε πως είμαστε σε θέση να κάνουμε εξαγωγή ριζοσπαστικής πολιτικής σε αντίθεση με όσους ονειρεύονται να γίνουμε Ευρώπη καταθέτοντας τα όπλα της αμφισβήτησης και της κριτικής. Αντί να πιθηκίζουμε ευρωαμερικανικά μπορούμε να σταθούμε ισότιμα απέναντί τους και να ανοίξουμε διάλογο καταθέτοντας τις προτάσεις και τα επιχειρήματά μας. Αντί να πούμε ναι στην εναλλακτικού τύπου εμπορευματοποίηση που επικρατεί στις σκηνές του εξωτερικού και να υιοθετήσουμε τις απόψεις τους, εμείς προτιμάμε να στηρίξουμε τις ριζοσπαστικές μειοψηφίες όπως το ελληνικό d.i.y. Στο πανκ το ζητούμενο δεν είναι να γίνουμε όλοι μια ομοιόμορφη μάζα. Εμείς επιλέγουμε να στηρίξουμε την τάση μας, να οξύνουμε και να προπαγανδίσουμε τα ριζοσπαστικά της χαρακτηριστικά.

Και για να μιλήσουμε ξεκάθαρα: Στο εξωτερικό, το κίνημα λειτουργεί περισσότερο σαν το κοινό του κάθε “κινηματικού” συγκροτήματος. Επί της ουσίας δεν υπάρχει αλληλεπίδραση ανάμεσα στις μπάντες και το κίνημα κι αν υπάρχει κανείς δεν ασκεί καμία κριτική όταν τα κινηματικά χαρακτηριστικά απλά χρησιμοποιούνται ως δέλεαρ για ένα καλύτερο δισκογραφικό συμβόλαιο. Στην Ελλάδα αυτό το αποκαλούμε “ένσημα”. Πολλοί έχουν καταθέσει τα κινηματικά ένσημά τους για να πάρουν τη “σύνταξη” που σε αυτές τις περιπτώσεις προβλέπεται. Εμείς το μόνο που έχουμε να πούμε είναι “άξιος ο μισθός τους” και στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Και δεν τσιμπάμε. Για μας το d.i.y. είναι τρόπος ζωής, δεν είναι προπόνηση καριέρας. Πιστεύουμε στη κινηματική του δυναμική και αντί να τρώμε από τα έτοιμα, δηλαδή από τις θέσεις που έχουν κατατεθεί την τελευταία εικοσαετία, αναζητάμε τις ιδέες που θα οδηγήσουν την κοινότητά μας στο αύριο χωρίς να ξεπουλήσουμε ούτε σπιθαμή από το έδαφος που έχουμε κατακτήσει.

Κι όπως πολύ σωστά έχει λεχθεί: “Πίσω γορίλες. Εμπρός σύντροφοι”.

### **Αμφισβήτηση και ενσωμάτωση**

Εφόσον μιλάμε για το d.i.y. πανκ στην Ελλάδα θα ήταν λάθος να μην το δούμε και σαν μια ριζοσπαστική πτυχή του underground. Σαν ένα υπόγειο καλλιτεχνικό ρεύμα που, αφού αποκτήσει το αναγκαίο εισιτήριο της αναγνωρισιμότητας, μπορεί κι αυτό να κυλήσει στους διψασμένους αστικούς κήπους για να τους ποτίσει.

Κι αν μην ξεχνάμε πως για να κυλήσει το νερό της αμφισβήτησης στο αυλάκι της ενσωμάτωσης υπάρχει πάντοτε το άλλοθι της “επιτυχίας”, της “αναγνώρισης”, του “ταλέντου”, της “απόδρασης από τη μιζέρια και τη φτώχεια” που αποζητά απελπισμένα την “επαφή με τον κόσμο”. Πρόκειται για το απενοχοποιημένο και ευρύτατης αποδοχής (ακόμη και στον αναρχικό-αντιεξουσιαστικό χώρο) “καλλιτεχνικό σαράκι”. Τα πρώτα βήματα είναι πάντα δύσκολα για κάθε νέο και φτωχό πλην όμως τίμιο καλλιτέχνη και το μεγάλο, σοφό κι αρχαίο δάσος της αμφισβήτησης μπορεί να φιλοξενήσει τους πάντες στα κλαδιά του. Όμως αλήθεια ποια κάμπια δε θέλει να γίνει πεταλούδα;

Αναμφισβήτητα, οι ριζοσπαστικές λογικές είναι το λίπασμα της αστικής κουλτούρας. Χωρίς ενέσεις αμφισβήτησης το mainstream θα χασμουριόταν μέχρι θανάτου. Με την κατάλληλη επεξεργασία, η βιομηχανία του θεάματος είναι ανά πάσα στιγμή έτοιμη να ενσωματώσει κάθε φρέσκια κι ανατρεπτική ιδέα στη μουσική, στο θέατρο, στον κινηματογράφο κ.ο.κ. Το τι αρβύλα, μοϊκάνια και αλφάδι έχει παίξει στους αβάντ γκαρντ καλλιτεχνικούς κύκλους την τελευταία εικοσαετία δε λέγεται. Το φιλότεχνο αθηναϊκό, και όχι μόνο, κοινό έχει λατρέψει τις “μολότοφ” που κατά καιρούς έχουν πέσει στα σανίδια χορευτικών και θεατρικών ομάδων. Κι αυτό είναι το σωστό. Να καίγεται της τέχνης το σανίδι κι όχι το με δόσεις αγορασμένο αυτοκίνητο του φιλότεχνου στο πάρκινγκ του θεάτρου ή στους γύρω δρόμους. Οι συγκρούσεις με την εξουσία επί σκηνής στέλνουν μηνύματα ύψιστης καλλιτεχνικής σημασίας στο αναμφισβήτητα καλλιεργημένο κοινό που συγκλονίζεται συνειδησιακά μέσω της τέχνης. Ενώ οι συγκρούσεις με την εξουσία στο δρόμο...

Το d.i.y. ως πτυχή του underground είναι κι αυτό ένα ρεύμα που μπορεί άνετα να μεταπηδήσει στο mainstream. Αυτό έχει γίνει πολλές φορές στο παρελθόν και θα συνεχίσει να γίνεται. Οι αφορμές και οι αιτίες που επικαλείται ο καθένας για να την κάνει με ελαφρά πηδηματάκια είναι πολλές και διάφορες. Κι επί της ουσίας κινηματικά αδιάφορες. Οι αξίες του d.i.y. και κάθε ριζοσπαστικής αντίληψης είτε στην τέχνη είτε στην πολιτική δεν είναι ικανές να πείσουν κανέναν εάν δεν ενδιαφέρεται ο ίδιος.

Κι εμείς δεν θέλουμε να πείσουμε κανέναν. Για μας σημασία έχει η σκηνή και δεν ετεροκαθοριζόμαστε από την περιρρέουσα ατμόσφαιρα όπως κι αν εκφράζεται. Ή από όποιους κι αν εκφράζεται. Όμως έχουμε πρόβλημα όταν η μεταπήδηση από την αμφισβήτηση στην ενσωμάτωση (με ή χωρίς όρους) θεωρητικοποιείται με τον πιο χυδαίο τρόπο. Όταν το d.i.y. γίνεται “μίζερο”, “κλειστό” και “περιχαρακωμένο”, προκειμένου να δικαιολογηθεί το αντίο.

Αντί για αφορισμούς θα θέλαμε έστω και μια φορά να ακούσουμε μια εμπειριστατωμένη άποψη που να προσπαθεί να μας ανοίξει τα μάτια. Να καταλάβουμε κι εμείς τι χάνουμε.

Για μας το d.i.y. δεν έχει ούτε αρχή ούτε τέλος γιατί απλά η αμφισβήτηση δεν έχει αρχή και τέλος. Σε αυτό το ταξίδι δεν χωράνε όσοι θέλουν να “αναγνωριστεί το ταλέντο τους”, όσοι πιστεύουν πως “αξίζουν κάτι παραπάνω”, οι “ξεχωριστοί”, οι “καλλιτέχνες”, οι “ταλαντούχοι” κι όσοι τους “αδικεί ο ήχος”.

Η σπονδυλική στήλη του d.i.y. είναι η συνεχής ρήξη, η αμφισβήτηση και η αναζήτηση συλλογικών διαδικασιών και αντιστάσεων. Χωρίς αυτά τα χαρακτηριστικά μένει ασπόνδυλο κι από ριζοσπαστική αντικουλτούρα μετατρέπεται σε μια έρπουσα πραγματικότητα και παραμένει d.i.y. μόνο κατ’ όνομα.

## Πρόταση

Προτείνουμε να ξεκινήσει ένας διάλογος ανάμεσα στις μπάντες, τις συλλογικότητες και τα άτομα που στηρίζουν έμμεσα ή άμεσα τη Villa κι αυτό που εμείς ονομάζουμε ριζοσπαστικό d.i.y.

Και για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι: Εμείς στηρίζουμε την κλασική θέση “δεν παίζουμε σε μαγαζιά”. Θεωρούμε πως είναι ένας από τους πυλώνες της αμφισβήτησης της κοινότητάς μας γιατί μέσα από αυτή τη φαινομενικά χοντροκομμένη και απλοϊκή πρόταση μπαίνεις σε μονοπάτια που γεννούν ένα σωρό ερωτήματα. Αυτή η θέση από μόνη της φαίνεται να μην απαντά σε τίποτα, όμως για μας είναι αποδεδειγμένα μια ξεκάθαρη στάση που ακονίζει τη σκέψη και οπλίζει τη δράση. Από τη στιγμή που κάποιος αποφασίζει πως δεν παίζει στα μαγαζιά, στέκεται κριτικά απέναντι στην εμπορευματοποίηση, τη διαφήμιση, τους σπόνσορες, την ενσωμάτωση και τη συναλλαγή όπως κι αν αυτές εκφράζονται.

Παρόλα αυτά πιστεύουμε πως ακόμη και το μίνιμουμ των συμφωνιών μεταξύ μας ίσως να μην είναι πλέον ξεκάθαρο. Μήπως τελικά πρέπει να ορίσουμε μια μόνιμη διαδικασία μέχρι να γίνουν τα απαραίτητα ξεκαθαρίσματα και να δοθούν οι απαραίτητες απαντήσεις; Μήπως έχουμε χαλαρώσει επαναπαυμένοι στις δάφνες (που και αυτό σχετικό είναι) του παρελθόντος;

Όπως όλοι γνωρίζουμε τον Σεπτέμβριο του 2006 κυκλοφόρησε επίσημα πλέον η συλλογή “διατάραξη κοινής συνείδησης” στην οποία συμμετέχουν 15 μπάντες. Με αφορμή τη συλλογική αυτή δουλειά, ζητάμε να ξεκινήσει μια συζήτηση εφ’ όλης της ύλης στο εσωτερικό μας. Ζητάμε από όλους να αναλάβουν τις ευθύνες τους απέναντι στη σκηνή και την ιστορία της.

Για πρακτικούς λόγους πιστεύουμε πως η συζήτηση θα μπορούσε να ξεκινήσει από την Αθήνα χωρίς να σημαίνει πως αποκλείεται όποιος θέλει και μπορεί να συμμετάσχει από την υπόλοιπη Ελλάδα. Πρέπει όμως να καθορίσουμε ένα μίνιμουμ πλαίσιο ώστε να μην προκύψει χάος. Εμείς δεν θέλουμε να ανοίξουμε μια γενική συζήτηση όπου ο καθένας θα λέει το μακρύ και το κοντό του αλλά να δούμε που βρισκόμαστε, τι θέλουμε, τι στόχους βάζουμε, αν υπάρχει κοινό έδαφος και προοπτικές.

Έχουμε κι άλλα να πούμε και το ίδιο πιστεύουμε για πολλούς άλλους γι αυτό προτείνουμε έναρξη της διαδικασίας όσο το δυνατόν πιο σύντομα. Για να μην επαναλαμβανόμαστε μπορούμε να κρατάμε πρακτικά και να μοιράζουμε τις αποφάσεις ή τις προτάσεις μας ώστε ο καθένας να μπορεί να ακολουθήσει τη διαδικασία και να σταθεί εποικοδομητικά απέναντί της.

Ξέρουμε και να προχωράμε μπροστά και να κυνηγάμε την ουρά μας σαν κουτάβια και να ψαρεύουμε σε θολά νερά. Στο χέρι μας είναι να διαλέξουμε.

### **High-tech & d.i.y**

Οι περισσότεροι από όσους ασχολούνται με τη μουσική, από τα πρώτα τους βήματα θα αισθανθούν την ανάγκη να γράψουν τη μουσική τους σε κάποιο μέσο για να την ακούσουν οι ίδιοι ή να τη δώσουν σε άλλους. Παλαιότερα κάτι τέτοιο ήταν αδιανόητο. Όποιος ήθελε να εγγράψει μουσική θα έπρεπε να πάει σε στούντιο, που ήταν άπιαστο όνειρο για πολλούς νέους μουσικούς λόγω κόστους.

Οι μουσικοί μπορούν πλέον να γράφουν τη μουσική τους χρησιμοποιώντας αυτόνομα ψηφιακά συστήματα, προσωπικούς υπολογιστές, περιφερειακά MIDI και κάθε λογής ηλεκτρονικά όργανα σε ένα home-studio. Ένας υπολογιστής, μια κάρτα ήχου και δυο ηχεία «μηδενίζουν» το κόστος παραγωγής ενός cd. Χρησιμοποιώντας ένα μουσικό πρόγραμμα σαν το cubase για παράδειγμα μπορείς να ηχογραφήσεις, να κάνεις μίξη και παραγωγή σε οποιοδήποτε συγκρότημα είτε ψηφιακό (που χρησιμοποιεί π.χ. κομπιούτερ) είτε αναλογικό (π.χ ηλεκτρικό μπάσο, κιθάρα, τύμπανα).

Εμείς πιστεύουμε πως οποιοσδήποτε με βασικές γνώσεις υπολογιστή μπορεί να ασχοληθεί με τη μουσική σε ψηφιακό περιβάλλον. Ακόμη κι αν δεν γνωρίζεις μουσική, γεγονός που στο πανκ δεν έχει καμία σημασία ούτως ή άλλως, μπορείς να καταγράψεις τις ιδέες σου, σχεδόν παίζοντας.

Είτε το συνειδητοποιούμε είτε όχι, η ουσία είναι ότι όλοι μπορούμε να έχουμε στην κατοχή μας μια πολυκάναλη κονσόλα. Το θέμα είναι αν θέλουμε να τη χρησιμοποιήσουμε και αν μπορούμε να την εκμεταλλευτούμε, κάτι το οποίο απαιτεί διάθεση, φαντασία και πάνω από όλα γνώσεις – στις οποίες όμως έχουμε πρόσβαση μέσω του διαδικτύου και των διάφορων περιοδικών και βιβλίων που κυκλοφορούν.

Φυσικά μια τέτοια επιλογή απαιτεί αυτομόρφωση, απαιτεί γνώσεις, άποψη, κρίση, δουλειά και, πάνω από όλα, μας φέρνει αντιμέτωπους με τις ευθύνες μας.

Και βέβαια είναι λογικό να αναρωτηθεί κανείς, τι σχέση έχει η σκηνή μας με όλα αυτά;

Όλα αυτά, που δεν είναι παρά μια μικρή εισαγωγή στον ψηφιακό κόσμο της μουσικής, δεν έχουν καμία ιδιαίτερη σημασία για μας εάν δεν γίνουν σε ένα συλλογικό περιβάλλον. Εάν δε γίνουν με στόχο την παραπέρα ανάπτυξη αλλά και την εμβάθυνση της φιλοσοφίας του ριζοσπαστικού d.i.y. πανκ. Εάν δε γίνουν ώστε να δυναμώσει η δική μας φωνή ενάντια στον αστικό πολιτισμό της εμπορευματοποίησης και της ενσωμάτωσης.



Γι' αυτό πιστεύουμε πως η αυτομόρφωση είναι ένα από τα ζητούμενα της κοινότητάς μας. Από λογικές σαν την παραπάνω, άτομα που θέλουν να ασχοληθούν με τη μουσική αλλά για διάφορους λόγους δυσκολεύονται ή νοιώθουν πολύ μεγάλοι για να ξεκινήσουν θα μπορέσουν να προσεγγίσουν τη μουσική με ένα τελείως διαφορετικό τρόπο.

Επίσης πιστεύουμε πως κλειδί για την εξέλιξή μας είναι η ενίσχυση των υποδομών μας και η ενδυνάμωση των αμεσοδημοκρατικών μας διαδικασιών.

Με οργάνωση, συνέπεια, φαντασία και εποικοδομητικό διάλογο μπορούμε να κάνουμε έφοδο στον ουρανό.

### **Υποδομές**

Οι υποδομές είναι απαραίτητες και όταν αναζητάς την εξέλιξη. Οι υποδομές όμως κοστίζουν και γι αυτό πιστεύουμε πως κινήσεις όπως η τελευταία συλλογή θα έπρεπε να έχει αντίτιμο. Για να στηρίξει μαζί με τις εισφορές του καθένα μας τις υποδομές της κοινότητας.

Πιστεύουμε πως αν δεν φτάσουμε σε ξεκάθαρες λύσεις, αργά ή γρήγορα θα πάμε για φούντο. Ο καθένας προσωπικά ίσως και να μεγαλουργήσει (αν και πολύ αμφιβάλλουμε) όμως σαν κοινότητα, σαν συλλογικότητα, σαν ριζοσπαστικό d.i.y. ή θα περάσουμε στην ανυπαρξία ή θα γίνουμε η σκιά του παρελθόντος μας.

Όμως μην παρεξηγηθούμε. Εμείς είμαστε αισιόδοξοι. Πιστεύουμε πως είμαστε σε θέση να κάνουμε πράξη όποιο στόχο κι αν βάλουμε. Πιστεύουμε πως εάν επαναπροσδιορίσουμε τις σχέσεις, τις θέσεις και τους στόχους μας και ξεκαθαρίσουμε την ταυτότητά μας σαν σκηνή, το μόνο σύνορο είναι η φαντασία μας.

Κι όταν μιλάμε για σχέσεις δεν εννοούμε ούτε τις φιλικές ούτε τις δημόσιες αλλά τις πολιτικές σχέσεις. Αυτό δεν σημαίνει πως απαξιώνουμε τις φιλίες αλλά για μας δεν είναι ούτε το ζητούμενο ούτε η πρώτη μας προτεραιότητα. Αν προκύψουν καλώς.

### **Το d.i.y. είναι κοινότητα.**

Το d.i.y. είναι κοινότητα. Το d.i.y. δεν είναι μονόλογος. Το d.i.y. αποτελείται από πολιτικά υποκείμενα. Άλλωστε ο κάθε άνθρωπος έχει πολιτική θέση, ακόμα και ο "απολιτίκ". Όντας πολιτικά υποκείμενα δεν θεωρούμε ότι είμαστε πρωτοπορία ή ότι δρούμε με διαχωρισμένους ρόλους στη ζωή μας.

Όλοι μας καταγόμαστε από κάποιο κοινωνικό-ταξικό υπόβαθρο, και ανήκουμε σε κάποια κοινωνική τάξη. Ναι μεν όμως μεγαλώσαμε και γαλουχηθήκαμε σε καπιταλιστικές συνθήκες, έχουμε δε αναπτύξει αντιστάσεις και αρνήσεις στις συνθήκες αυτές. Ο ανταγωνισμός, όντας η πεμπτουσία-θεμελιακό στοιχείο του καπιταλισμού, δεν μας εκφράζει, παρά η συλλογικότητα και η αλληλεγγύη. Απορρίπτουμε τους θεσμούς του εξουσιαστικού πολιτισμού και της αστικής

δημοκρατίας, και η δράση μας εμπεριέχεται σε μορφές αυτοοργάνωσης και αντι-ιεραρχίας στοχεύοντας στον ολικό αγώνα ενάντια σε κάθε είδους εκμετάλλευση και εξουσία, αναπόσπαστο κομμάτι της οποίας είναι η πολιτιστική καταπίεση.

Δεν έχουμε βρει προφανώς κάποιον αλγόριθμο που να δίνει τη λύση για τις επιδιώξεις μας, ούτε τη μαγική συνταγή για να περνάμε όμορφα, ωραία και εφησυχασμένοι. Και ούτε θέλουμε να τη βρούμε μόνοι μας.

Το d.i.y. δεν είναι ούτε εργαλείο ούτε αυτοσκοπός. Ξέρουμε όμως ότι το d.i.y. είναι η κατάσταση που μας περιέχει, μέσα στην οποία εξελισσόμαστε με βάση τις επιθυμίες μας. Αποτελεί για μας, στο παρόν μας, τον κοινωνικό μετασχηματισμό που πραγματώνει την ουσία της ελευθερίας.

Σίγουρα υπάρχουν αντιφάσεις μέσα μας και σε αυτά που κάνουμε. Τις αναλύουμε όμως και τις πολεμάμε. Δεν θέλουμε να τις ενσωματώνουμε και τελικά να τις θεωρητικοποιούμε “γιατί έτσι μας βολεύει”. Στον κόσμο που ζούμε δεν υπάρχουν κάποιοι πεφωτισμένοι που θα αγγίξουν την ύψιστη καθαρότητα. Κι αν υπάρξουν θα είναι μάλλον λίγοι. Οπότε μας είναι αδιάφοροι μιας και εμείς αναζητάμε συλλογικές και συνάμα κινηματικές προσεγγίσεις.

Ξέρουμε όμως ότι κάθε μας επιλογή επιφέρει και συνέπειες. Αναλαμβάνουμε ευθύνη για αυτά που λέμε και κάνουμε. Γιατί είμαστε κομμάτι του κινήματος που τοποθετείται στην αιχμή των συγκρούσεων του κοινωνικού-ταξικού πολέμου.

Με σεβασμό κι αλληλεγγύη

so uzd

e-mail: so\_uzd@yahoo.gr

Μάης 2007